

A Pécsi Ítéltábla a Hámori és Soltész Ügyvédi Iroda által képviselt **felperes neve** (címe)felperesnek - dr. Kulcsár Győző ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve** címe I. rendű és **II.rendű alperes neve** címe II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jogok megsértése miatt indított perében a Kaposvári Törvényszék 2012. január 30. napján kelt 24.P.21.683/2011/6. számú ítélete ellen az I. és II. rendű alperesek által 7. és 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt egyetemlegesen 15.875 (tizenötezer-nyolcszázhetvenöt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a Z Törvényszék karbantartója, emellett a Z Horgász Egyesület halőre is volt. Az alperesek 2010. március 23-án a z 000/24. és 000/15. helyrajzi számú ingatlanokról az ott elhelyezett kivágott fát a tulajdonos engedélye nélkül el akarták vinni. A felperes ezt észelve a fa visszahelyezésére és távozásra szólította fel az alpereseket, amit ők teljesítettek. Az alperesek a felperessel szemben fegyelmi eljárást kezdeményeztek a horgász egyesületnél. Az egyesület elnökének felhívására a felperes 2010. április 26. napján tett jelentést a történetekről. Ennek során beszámolt arról, hogy 2010. március 23-án az alpereseket a kivágott fa eltulajdonításán érte, amit megakadályozott. Leszögezte, hogy az alperesek lopást követtek el, ami bűncselekmény. Az alperesek - jogi képviselőik útján - 2010. május 17-én feljelentették a felperest a Z Ügyészségen 2 rb. garázdaság vétsége és 2 rb. rágalmazás büntette miatt. Ez utóbbi cselekmény ténybeli alapjaként hivatkoztak arra, hogy a felperes a horgászegyesület elnökéhez 2010. április 26-án intézett levelében mindkettőjüket azzal vádolta meg, hogy 2010. március 23-án fát loptak tőle, ami a valóságnak nem felel meg. Az ügyészség a garázdaság miatt tett

feljelentést bűncselekmény hiányában elutasította, a rágalmazás miatt tett feljelentést pedig magánindítványként megküldte a Z Bíróságnak.

A Z Bíróság bírái a felperes személyére tekintettel kérték az eljárásból való kizárásukat. A kijelölés folytán eljáró K Bíróság előtt a 2011. április 6-án tartott tárgyaláson az alperesek magánvádlóként úgy nyilatkoztak, hogy nem tudták, kinek a területéről szedtek fát, arra engedélyük nem volt, és amennyiben ez lopás, akkor az történt. Az alperesek ezt követően a felperessel szemben előterjesztett vádat ejtették, a büntetőeljárás megszüntetésre került. A felperes munkatársai, ismerősei a büntetőeljárásról tudomást szereztek. A felperes a büntetőeljárás hatálya alatt állva aggódott a bíróságnál betöltött munkaviszonyáért, ezért nyugtalanabb, türelmetlenebb lett. A felperes úgy érezte, hogy az eset miatt a horgász egyesületen belül is megrendült a bizalom iránta, ezért a halőri tisztségéről lemondott.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a 2010. május 17-i valótlan tartalmú feljelentésükkel a felperes becsülethez és jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát megsértették és kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 500.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek 2011. április 6. napjától számított késedelmi kamatai megfizetésére. Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkoztak, hogy a felperes munkaviszonya továbbra is fennáll, a halőri tisztségéről pedig önként mondott le.

Az elsőfokú bíróság ítéletével teljesítette a keresetet az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, a Ptk.75.§ (1), 78.§ (1), (2) bekezdése és 84.§ (1) bekezdésének *a)* és *e)* pontja alapján. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a 2010. április 26-i levelében az alperesek személyére nézve valós tényállítást tett, ezt a magánvád ejtése is megerősíti. Az alperesek a magánindítvány előterjesztésekor fel kellett ismerjék, hogy valótlan tényről állítanak. Az a valótlan tényállítás, hogy a felperes bűncselekményt követett el, alkalmas volt a felperes személyének hátrányos megítélésére, ezért a felperes jóhírnévhez fűződő joga sérült. T.I. és B.R. tanúvallomása alapján győződött meg a felperest ért hátrányok bekövetkezéséről, amikkel arányban állónak találta a felperes kárigényét és annak egyetemleges megfizetésére kötelezte az alpereseket a Ptk.344.§ (1) bekezdésének alkalmazásával a Ptk.355.§ (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek nyújtottak be fellebbezést, kérve az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását. Arra hivatkoztak, hogy a felperessel szemben 2010. április 20-án azért tettek feljelentést, mert őket megfenyegette, nem pedig azért, mert azt állította róluk, hogy 2010. március 23-án fát loptak. Ez utóbbi cselekmény miatt egyébként a felperes nem is tett feljelentést ellenük. Állították, hogy a K Bíróság által tartott tárgyaláson összekeverték a 2010. májusi feljelentésükben írtakat, valamint a 2011. február 23-a körüli időpontban a felperes édesapja és tulajdonostársai sérelmére a II. rendű alperes által elkövetett hasonló tárgyú szabálysértést. Csatolták az emiatt folytatott eljárás eredményeként a M Bíróság által hozott 10.Sze.474/2011/2. számú végzést, amellyel a bíróság a II. rendű alperest 1 rb. lopással elkövetett szabálysértés miatt figyelmeztetésben

részesítette, az I. rendű alperessel szemben ugyanebben a tárgyban indult szabálysértési eljárást viszont megszüntette. A határozat indokolása szerint a II. rendű alperes 2011. február 23-a és 26-a között a felperes Z 00/15. helyrajzi számú ingatlanára bement és onnan talicskával bodzafát vitt el 5.000 forint értékben az I. rendű alperes segítségével, amit utóbb a rendőrség a II. rendű alperes ingatlanán megtalált és lefoglalt. A II. rendű alperes tudta azt, hogy a fa elvitelére nincs engedélye, az I. rendű alperes azonban erről nem tudott. Az alperesek a fellebbezésükben állították, hogy 2010. május 17-e előtt sem a felperes, sem az ő édesapja területéről fát nem loptak, emiatt feljelentést sem tett velük szemben a felperes. A felperest a munkahelyén az alperesek feljelentése miatt hátrány nem érte, a halóri tisztségéről pedig azért mondott le, mert új vezetőséget választott az egyesület. Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság indokolás nélkül mellőzte az általuk előállított N.L. tanú kihallgatását, amit a 2010. május 17-i feljelentéssel és a felperes halóri tevékenységével kapcsolatban kértek. Összegszerűségében is vitatták az elsőfokú ítéletet arra hivatkozva, hogy kettőjük havi jövedelme együtt nem éri el a 45.000 forintot.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira tekintettel.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése alapjául szolgáló tényeket helyesen állapította meg, az indokolás első mondata csak annyiban pontosítandó, hogy a felperes a halóri tisztséget csak betöltötte.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelte és helyes volt N.L. tanú kihallgatásának a mellőzése is. A jogvita eldöntése érdekében az elsőfokú bíróságnak azt kellett tisztáznia, hogy az alperesek 2010. május 17-i feljelentése tartalmazott-e olyan valótlan tényállítást, ami alkalmas a felperes jóhírnevének a megsértésére, és emiatt a felperest milyen hátrány érte. E ténybeli kérdésekben a meglévő peradatok alapján megnyugtatóan állást tudott foglalni az elsőfokú bíróság. Az alperesek a bizonyítási indítványuk előterjesztése során nem hivatkoztak a ki nem hallgatott N.L. olyan ténybeli tudomására, amely a jelentőséggel bíró tények tekintetében eltérő ténybeli következtetés, illetve eltérő ténymegállapítás lehetőségét vetítette volna előre. Ezért a másodfokú bíróság is mellőzte a fellebbezésben megismételt bizonyítási indítvány teljesítését.

Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokai is helyesek, leszámítva az Alaptörvényre való hivatkozást. Magyarország Alaptörvénye a Záró Rendelkezéseinek 1. pontja szerint 2012. január 1-jén lépett hatályba. A kereset alapjául szolgáló kárkötelem azonban ezt megelőzően 2010. május 17-én, az alperesek jogsértő magatartásának elkövetésével keletkezett. Ezért a későbbi jogszabály nem alkalmazható a peres felek anyagi jogi jogviszonyára. Ehelyett a másodfokú bíróság a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 59.§ (1) bekezdését hívja

fel, amely szerint a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez való jog.

Kiegészíti még a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet jogi indokait a következőkkel.

Egységes a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy egy büntető feljelentés megtétele önmagában akkor sem valósít meg személyiségi jogsértést, ha a feljelentés utóbb alaptalannak bizonyul, és a büntető eljárás nem vezet az eljárás alá vont személy bűnösségének a megállapításához, mert a szabályozott eljárás keretében kerül sor a feljelentés alaposságának vagy alaptalanságának az eldöntésére (BH2002/223, EBH2002/624, BH2004/357, BDT2007/1664, BH2009/214, stb.). E bírói gyakorlat érvényesülésének viszont elengedhetetlen feltétele, hogy a feljelentés alapjául szolgáló tényeket a feljelentő legjobb tudomásának megfelelően, valósághűen, durván sértő, bántó, megalázó kifejezések használata nélkül tartalmazza. Más a helyzet ugyanis akkor, ha a jogként gyakorolható feljelentés ilyen indokolatlan személyeskedő kijelentéseket, illetve a feljelentő számára is nyilvánvalóan valótlan vagy a valóságot hamis színben feltűntető tényállításokat hordoz. Ebben az esetben ugyanis a jog gyakorlása a rendeltetésszerűség körén kívül esik, visszaélést valósít meg. Az ilyen tartalmú feljelentés alapot ad a személyiségi jogsérelem megállapítására (BDT2006/1429, BH2009/214, BDT2010/2170). A jelen esetben az alperesek egyértelműen elismerték, hogy a jóhiszeműség és a tisztesség korlátját átlépve, visszaélésszerűen tették meg a feljelentésüket a felperessel szemben rágalmazás miatt. A K Bíróság előtt ugyanis - miután tényszerűen beismerték, hogy a felperes a 2010. április 20-i levelében a valóságnak megfelelően állította róluk, hogy engedély nélkül kívántak fát elszállítani, tehát lopást kíséreltek meg - előadták, hogy a valóság ellenére azért indítottak a felperessel szemben mégis rágalmazás miatt büntetőeljárást, mert a felperes megfenyegette őket (K Bíróság 2.B.63/2011/5. számú tárgyalási jegyzőkönyv 9. és 11. oldalai). Elismerték tehát, hogy a büntetőeljárás kezdeményezésére nem az indította őket, hogy meg voltak győződve annak valóságos alapjáról, hanem éppen a valóságról való tudomásuk ellenére, egyéb sértettségük megtorlására kívánták felhasználni a közhatalmat. A köznyelv ezt a nemtelen indítékot bosszúnak nevezi, a büntetőjog pedig egyenesen aljasnak minősíti. Az ilyen módon okozott nem vagyoni hátrány megítélése szempontjából pedig nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a büntetőeljárás megindítása és lefolytatása súlyos beavatkozás az érintett személy életébe, társadalmi megítélését, a róla kialakított véleményt hátrányosan befolyásolja és az eljárás ténye általában jelentős lelki terhet ró az érintettre, függetlenül attól, hogy az a környezete vagy a szélesebb nyilvánosság előtt mennyire válik ismertté. Ez a lelki terhelés értelemszerűen annál súlyosabb, mennél alaptalanabb a vád, és mennél kevésbé egyeztethető az össze az érintett életvitelével, erkölcsi felfogásával, társadalmi helyzetével, munkaerő-piaci lehetőségeivel. A jogsérelemnek ezek a köztudomású határai és következményei tételes kárkimutatás nélkül is megalapozzák a Ptk.84.§ (1) bekezdésének e) pontja és 355.§ (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítési igényt, ilyen esetben annak összegét a bíróság mérlegeléssel határozhatja meg (BH2008/212).

A fent írt körülményekre is tekintettel a másodfokú bíróság is egyetértett a kártérítés összegének az elsőfokú bíróság által történő meghatározásával, és a fenti jogi módosítással és kiegészítéssel helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdésének az alkalmazásával.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakra utal még a másodfokú bíróság.

A feljelentés tartalma cáfolja azt a fellebbezési állítást, hogy a feljelentés nem terjed ki a 2010. március 23-i falopás levélbe foglalt valótlan állítására. Az alperesek erre hivatkozva kérték a felperes megbüntetését 2 rb. rágalmazás bűntette miatt. Az ezzel elkövetett jogsértés polgári jogi következményei megítélésének szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a lopás kísérlete miatt feljelentette-e őket a felperes vagy sem. A feljelentésük tartalmának és a szabálysértési eljárás tárgyának összekeverése olyan új tényállítás a fellebbezésben, amelyre az elsőfokú eljárásban az alperesek nem hivatkoztak, ezért a Pp.235.§ (1) bekezdése alapján a figyelembevételére a másodfokú eljárásban már nincs lehetőség.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy ez az állítás első tekintetre is elfogadhatatlan és a tévedés kizárható. A K Bíróság előtt mindkét alperes magánvádlóként és nem terheltként tett vallomást, tisztában voltak azzal, hogy nem ők az eljárás alá vont személyek, mindketten egyértelműen olyan esetről beszéltek, amikor a felperes megakadályozta a fa elvitelét, márpedig a szabálysértési eljárás tárgya befejezett cselekmény volt, amelynek során a felperessel nem találkoztak és mindketten olyan esetről beszéltek, amelyről mindketten tudták, hogy tulajdonosi engedély nélkül történt, márpedig a szabálysértési eljárás tárgya olyan eset volt, amelyről az I-II. rendű alperesek állítása és a bíróság ténymegállapítása szerint az I. rendű alperes nem tudta, hogy engedély nélküli. A kártérítés összegének meghatározása szempontjából pedig nincs jelentősége a károkozók jövedelmi viszonyainak és ezt figyelembe sem veheti a bíróság.

A fellebbezés sikertelen volt, ezért a másodfokú bíróság a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján az alpereseket kötelezte a felperes másodfokú eljárásban felmerült jogi képviselője munkadíjának a megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése alapján állapította meg. A rendelet 4/A.§-a alapján a megállapított jogi képviseleti munkadíj az általános forgalmi adót magában foglalja.

Az alperesek az elsőfokú eljárást követően személyes költségmentességben részesültek, ezért a másodfokú eljárásban az állam által előlegezett eljárási illetéket az állam viseli.

P é c s , 2012. szeptember 20.

dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke, dr. Velényiné dr. Kócse Judit s.k. előadó bíró,
dr. Berki Csilla s.k. bíró